

A LOOK INSIDE

INTERNATIONAL THEATRE FESTIVAL VARNA SUMMER

International Theatre Festival *Varna Summer* is held every year in early June as part of the city's general festival framework that also includes other festivals of long standing: the Musical festivals (since 1926), the Ballet competition (since 1964), the Jazz and folklore music festival (since 1992).

The festival's first edition was in June 1993. It was born in September 1992 as an initiative of the Municipality of Varna, the Ministry of Culture, the Union of Bulgarian Actors, Drama Theatre – Varna and three of Sofia's theatres: Small City Theatre *Off the Channel*, Theatre Laboratory *Sfumato*, and Theatre *Bulgarian Army*. The memorandum of association was signed by 26 theatres and theatre organizations, and in April 1993 the Bulgarian Theatre Association (BAT) was registered as a non-governmental, non-profit organization that took up the main duties pertaining to the organization and programming of a theatre

festival within the framework of International Art Festival *Varna Summer*. The Municipality of Varna and the Ministry of Culture became the festival's co-organizers. Until 2011 the Bulgarian Theatre Association was chaired by Mitko Todorov, Manager of Theatre Bulgarian Army. In the autumn of 2011, Iriney Konstantinov was elected chair of BAT.

Festival's first editions were selections of the most successful Bulgarian performances of the season of selector's choice. The first two editions had a main and a parallel programme made by a selector. In 1995, the third edition offered a main programme selection, while the parallel programme presented a number of theatres that organized their visit to Varna on their own.

In 1995, the positions of artistic director and executive director were introduced to BAT's management with Tsvetana Maneva, actress and Nikolay Iordanov, theatreologist, being appointed as artistic director and executive director, respectively. In their programme, they proposed that the festival be transformed into

ПОГЛЕД КЪМ СЕБЕ СИ

МЕЖДУНАРОДЕН ТЕАТРАЛЕН ФЕСТИВАЛ "ВАРНЕНСКО ЛЯТО"

Международният театрален фестивал "Варненско лято", провеждащ се всяка година в началото на месец юни, е част от общата фестивална рамка на града, която включва и други фестивали с дългогодишни традиции: музикален фестивал от 1926 г., балетен конкурс от 1964 г., джаз и фолклорен фестивали от 1992 г.

Първото издание на театралния фестивал е през юни 1993 г. Той се ражда като инициатива през септември 1992 г. на ръководствата на Община Варна, Министерството на културата, Съюза на артистите в България, драматичния театър във Варна и на три столични театъра: МГТ "Зад канала", Театрална работилница "Сфумато", Театър "Българска армия". 26 театри и театрални организации подписват учредителния протокол, а през април 1993 г. е регистрирана Българска асоциация за театър (БАТ) като неправ-

вителствена организация с нестопанска цел, която поема основните функции по организирането и програмирането на театрален фестивал в рамките на международния фестивал на изкуствата "Варненско лято". Община Варна и Министерство на културата стават съорганизатори на фестивала. Първ председател на Българска асоциация за театър до 2011г. е Митко Тодоров – директор на театър "Българска армия". От есента на 2011 г. за председател на БАТ е избран Иринеи Константинов.

Първите издания на фестивала представят подбор на най-успешните български постановки за сезона според избора на селекционер. Първите две издания на фестивала се състоят от основна и съпътстваща програма, подбрани от селекционери. Третото издание през 1995г. предлага селекция на основна програма, а в съпътстваща програма участват множество театри, които сами организират своето гостуване във Варна.

a real international forum and that a work environment be set up in the form of workshops, exhibitions, conferences, seminars, etc. accompanying the presenting of performances. In its subsequent editions the festival changed its artistic profile and was gradually recognized as a prestigious international event.

In 2004, the International Theatre Festival *Varna Summer* Foundation was established with its Board of Trustees made up of Tsvetana Maneva, actress, Nikolay Iordanov, theatreologist and Asen Terziev, theatreologist. It assumed the main duties related to festival's organization while preserving the status of its traditional co-organizers (Bulgarian Theatre Association, Municipality of Varna, and Ministry of Culture).

The festival takes place in an increasing number of spaces as traditional host venues, Drama Theatre – Varna and State Puppet Theatre–Varna, were joined by Varna's Festival and Congress Centre, Varna City Art Gallery, Graffiti Gallery, Archaeological Museum of Varna, Radio Varna. The circle of festival's permanent collaborators has also expanded: Kamelia Nikolova (consultant on international selection and theoretical modules), Romyana Nikolova (project coordinator), Angelina Georgieva (information policy), Georgi Toshev (press attaché), Zornitsa Kamenova (media coordinator) as well as its permanent partners: America for Bulgaria Foundation, Sofia Municipality, Art Office, Antrakt Association, etc.

The number of productions on the festival bill for the 20 years of its existence totals 493, accompanied by conferences, seminars, discussions, concerts, films, actions. There have been a total of 140 invited foreign performances from 36 countries. The festival has also ambitions to produce performances, such as *Archaeology of Dreaming* by Ivan Viripaev, directed by Galin Stoev (2002) (toured in Warsaw, Poland and Sarajevo, Bosnia and Herzegovina); *4.48 Psychosis* by Sarah Kane, directed by Desislava Shpatova (toured in Rouen, France and Szeged, Hungary). The festival co-produced with National Theatre *Ivan Vazov* the performance *The House of Bernarda Alba* by F. G. Lorca, directed by Vazkresia Viharova (2006) and touring versions of the performances *Hashove* by Ivan Vazov, directed by Alexan-

dar Morfov (2005); *The Cherry Orchard* by A. P. Chekhov, directed by Krikor Azaryan (2010).

International Theatre Festival *Varna Summer* also co-operates with other festivals and programming centres in the country and abroad in order to disseminate theatre production. Over the past few years in its parallel programme have also participated renowned artists from other fields such as dance, music, cinema, literature, visual arts, photography. The festival thus aims at attracting new audiences and become a focus of creative energies.

The twentieth anniversary is just another challenge for festival's future development as a space for creative dialogue, cultural cooperation and new artistic discoveries.

Nikolay Iordanov

След 1995 г. в структурата на ръководството на БАТ се въвеждат длъжностите артистичен и изпълнителен директор. За такива са избрани актрисата Цветана Манева и театроведът Николай Йорданов. Те предлагат като програма реалното превръщане на фестивала в международен форум, както и създаването на работна среда около показването на спектаклите под формата на уъркшопи, изложби, конференции, семинари и др. През следващите издания фестивалът променя своя художествен профил и постепенно се налага като престижна международна проява.

През 2004 г. се учредява Фондация "Международен театрален фестивал "Варненско лято" с членове на управителния съвет Цветана Манева (актриса), Николай Йорданов (театровед) и Асен Терзиев (театровед), която поема основните организационни функции по фестивала, като се запазва статутът на неговите традиционни съорганизатори: Българска асоциация за театър, Община Варна, Министерство на културата. Фестивалът увеличава пространствата на своето случаване като освен традиционните домакини в лицето на Драматичен театър – Варна и Държавен куклен театър – Варна, са привлечени и Фестивален и конгресен център–Варна, Градска галерия – Варна, Галерия "Графит", Археологически музей – Варна, Радио - Варна. Разширява се и кръгът от постоянните сътрудници на фестивала: Камелия Николова (консултант на международната селекция и теоретичните модули), Румяна Николова (координатор проекти), Ангелина Георгиева (информационна политика), Георги Тошев (прес-аташе) Зорница Каменова (координатор медии); както и на неговите постоянни партньори: Фондация "Америка за България", Столична община, "Арт офис", Сдружение "Антракт" и др.

Общият брой на спектаклите във фестивалната програма за 20-те фестивални години е 493, съпътствани от конференции, семинари, дискусии, изложби, концерти, филми, акции. Поканените чужди постановки са общо 140 от 36 страни.

Фестивалът има и амбиции да продуцира свои спектакли. Такива са: "Археология на сънуването", Иван Вирипаев, режисьор Г. Стоев (2002), (осъществил турнета във Варшава, Полша и Сараево, Босна и Херцеговина) "Психоза 4:48" от Сара Кейн (2004), реж. Д. Шпатова (гостувал в Руан, Франция и Сегед, Унгария). Съвместно с Народен театър "Ив. Вазов" фестивалът е копродуцирал спектакъла "Домът на Бернарда Алба" от Ф. Г. Лорка, реж. В. Вихърлова (2006) и пътуващи варианти на спектаклите "Хъшове" от Ив. Вазов, реж. А. Морфов (2005); "Вишнева градина" от А. П. Чехов, реж. Кр. Азарян (2010).

Международният театрален фестивал "Варненско лято" си сътрудничи с други фестивали и програмиращи центрове в страната и чужбина с цел разпространението на театралната продукция. През последните няколко години в съпътствата му програма участват и знаменити представители на други изкуства: танц, музика, кино, литература, изобразително изкуство, фотография. По този начин фестивалът се стреми да привлече нови аудитории и да се превърне в съсредоточие на креативни енергии.

Двадесетгодишният юбилей е само поредното предизвикателство за бъдещото развитие на фестивала като пространство за творчески диалог, културно сътрудничество и нови художествени открития.

Николай Йорданов